

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหาร
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงขันธ์
The Relationship Between Participatory Management and student Affairs
Administration of Administrators under the Prachuap Khiri Khan
Secondary Educational Service Area Office

ธนิต พงษ์รอด

Tanit Pongrod

นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

Student in the Master of Education Program

E-mail: biggtanit@gmail.com

Retrieved; 20-05-2025; Revised; 10-08-2025. Accepted; 29-12-2025

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ (1) เพื่อวิเคราะห์ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงขันธ์ (2) เพื่อวิเคราะห์ระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงขันธ์ และ (3) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงขันธ์ ดำเนินการวิจัยโดยเก็บข้อมูลจากครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงขันธ์ จำนวน 271 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัย พบว่า (1) ระดับของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงขันธ์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (2) ระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงขันธ์ ภาพรวมอยู่ในระดับมากและ (3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงขันธ์ มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์ การบริหารแบบมีส่วนร่วม การบริหารงานกิจการนักเรียน

Abstract

This research aims to: (1) analyze the level of participatory management among administrators under the Prachuap Khiri Khan Secondary Educational Service Area Office; (2) analyze the level of student affairs management among administrators under the same office; and (3) analyze the relationship between participatory management and student affairs management among administrators under the Prachuap Khiri Khan Secondary Educational Service Area Office. The research was conducted by collecting data from 271 teachers under the Prachuap Khiri Khan Secondary Educational Service Area Office. The data collection tool used was a questionnaire. The statistical methods employed for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient. The research findings revealed that: (1) the overall level of participatory management among administrators under the Prachuap Khiri Khan Secondary Educational Service Area Office was high; (2) the overall level of student affairs management among administrators under the same office was also high; and (3) there was a moderate positive correlation between participatory management and student affairs management among schools under the Prachuap Khiri Khan Secondary Educational Service Area Office, with statistical significance at the 0.01 level.

Keywords: Participation, administration, student affairs management

บทนำ

การบริหารสถานศึกษาในปัจจุบันต้องดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานการบริหาร เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ ดันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคมการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องดูแลวางแผน รับผิดชอบให้สถานศึกษามีคุณภาพและมาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนด เพราะการบริหารสถานศึกษาไม่มุ่งหวังเพียงผลกำไร แต่เป็นการส่งเสริมในทุก ๆ ด้านของสถานศึกษา (พระครูสังฆรักษ์ไชย รัตน์ขจรตโน, 2560) ซึ่งต้องมีปัจจัยหลายด้านในการดำเนินการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการ มีรูปแบบ ขั้นตอน กติกาและวิธีดำเนินการ มีทรัพยากรสนับสนุน และมีกระบวนการประเมินผลการศึกษาโดยตรง และเชื่อถือได้

งานกิจการนักเรียนถือได้ว่าเป็นภาระหน้าที่ที่สำคัญอย่างมากในการขัดเกลาให้นักเรียนให้ มีคุณธรรม จริยธรรม พฤติกรรมที่ดีและมีคุณลักษณะที่เหมาะสม หากได้รับความร่วมมือที่ดีจากผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน และบุคลากรทุกคนในทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนานักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับงานกิจการนักเรียน อันถือเป็นงานที่สำคัญและเป็นฟันเฟืองสำคัญที่จะผลักดันให้การดำเนินงานของโรงเรียน บรรลุผลสำเร็จโดยเฉพาะในการพัฒนาให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งผู้วิจัยเป็นบุคลากรครูที่มีความใกล้ชิดกับนักเรียนตามหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง และได้พบปัญหาต่าง ๆ เช่น นักเรียนเลียนแบบ พฤติกรรมที่ขัดต่อคุณธรรมจากสื่อ การใช้คำพูดไม่สุภาพ หรือการทะเลาะกับเพื่อนร่วมชั้น ผู้ปกครองบางส่วน

ไม่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณธรรมและพฤติกรรมของนักเรียน รวมทั้งขาดการสนับสนุนจากชุมชน อย่าง

ต่อเนื่องทุกปีการศึกษาการค้นหาสาเหตุของปัญหาถือว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องสำหรับการแก้ไขปัญหาอย่างถูกวิธี สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถชัย กาหลง (2564) พบว่า กิจกรรมนักเรียนเป็นอีกหนึ่งภาระงานที่สำคัญสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจน และมีประสิทธิภาพ รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเพราะเป็นกิจกรรมที่ช่วยดูแลเอาใจใส่นักเรียน ทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ นับตั้งแต่นักเรียนเข้าสู่ระบบของโรงเรียน กระทั่งออกจากโรงเรียน อีกทั้งยังมีภาระหน้าที่ในการพัฒนาสติปัญญาให้กับนักเรียน ส่งเสริมพลานามัย นันทนาการ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม พัฒนาบุคลิกภาพ การสร้างประสบการณ์ในการทำงานและกิจกรรมต่าง ๆ ให้นักเรียนได้พัฒนาตัวเอง และเป็นคนดีของสังคมต่อไป (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงขาคีรีขันธุ์, 2567) มีเป้าหมายการพัฒนา เป้าหมายที่ 1 คือคนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข นักเรียนหรือผู้เรียนเปรียบได้เป็นหัวใจของโรงเรียน โรงเรียนจะก้าวไปหรือพัฒนาไปได้ ก็ขึ้นอยู่กับการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนให้ได้พร้อมซึ่งคุณภาพ คุณธรรมจริยธรรม อารมณ์ สังคม การบริหารกิจกรรมนักเรียนในทุกสถานศึกษาจึงเป็น ตัวช่วยในการสร้างพลเมืองที่ดีมีคุณภาพของประเทศ ของโลกของสังคมต่อไป ซึ่งในการช่วยพัฒนานักเรียนเป็นการบริหารจัดการกิจกรรมที่แสดงออกถึงการบริหารภายในภายนอกตัวนักเรียน ภายในได้แก่ การบริหารของสภาพจิตใจ อารมณ์ วุฒิทางสภาพใจ แนวคิดที่มุ่งเน้นในเรื่องของคุณธรรมจริยธรรม การมีเหตุและผล ในพื้นฐานของความดีงาม

จากสภาพความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงขาคีรีขันธุ์ ซึ่งผลการวิจัยจะนำไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนของสถานศึกษา ให้สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์ผลสูงสุด ให้บรรลุเป้าหมายและประสบความสำเร็จ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงขาคีรีขันธุ์
2. เพื่อวิเคราะห์ระดับการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงขาคีรีขันธุ์
3. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงขาคีรีขันธุ์

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม

การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการทำงานที่มุ่งให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมในการทำงาน มีหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกันในลักษณะการร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมตัดสินใจ มุ่งที่จะสร้างผลประโยชน์ให้กับองค์กร ก่อให้เกิดความร่วมมือกันในการทำงานอย่างเข้มแข็ง มีประสิทธิภาพ

การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมมีส่วนสำคัญในการเปิดโอกาสให้บุคคลที่มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาร่วมกันคิด วางแผน ร่วมกันตัดสินใจ ร่วมกันตรวจสอบ รับผิดชอบ และร่วมกัน

แก้ไขปัญหา สร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างสมาชิกในองค์กร ทำให้องค์กรขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำเสนอความสำคัญของการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ดังต่อไปนี้ (ธัญดา ภัคธนาภิญโญ, 2565) กล่าวว่า การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ได้รับความนิยมในการบริหารงานโดยเฉพาะการบริหารการศึกษาได้ว่าจะมุ่งเน้นการทำงานเป็นทีม มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา เปิดโอกาสให้บุคคลที่มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาร่วมกันคิด วางแผน ร่วมกันตัดสินใจ ร่วมกันตรวจสอบ รับผิดชอบ และร่วมกันแก้ไขปัญหา การที่นำการบริหารแบบมีส่วนร่วมมาใช้ในสถานศึกษายังส่งผลทำให้การบริหารสถานศึกษาดำเนินไปด้วยความราบรื่น (นัฐพล พันโน, 2566) การบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกระดับได้มีส่วนร่วมในการบริหารภายในองค์กร ร่วมแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การวางแผนการปฏิบัติงาน การวัดและประเมินผล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันทำให้องค์กรขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพและได้รับผลประโยชน์สูงสุด

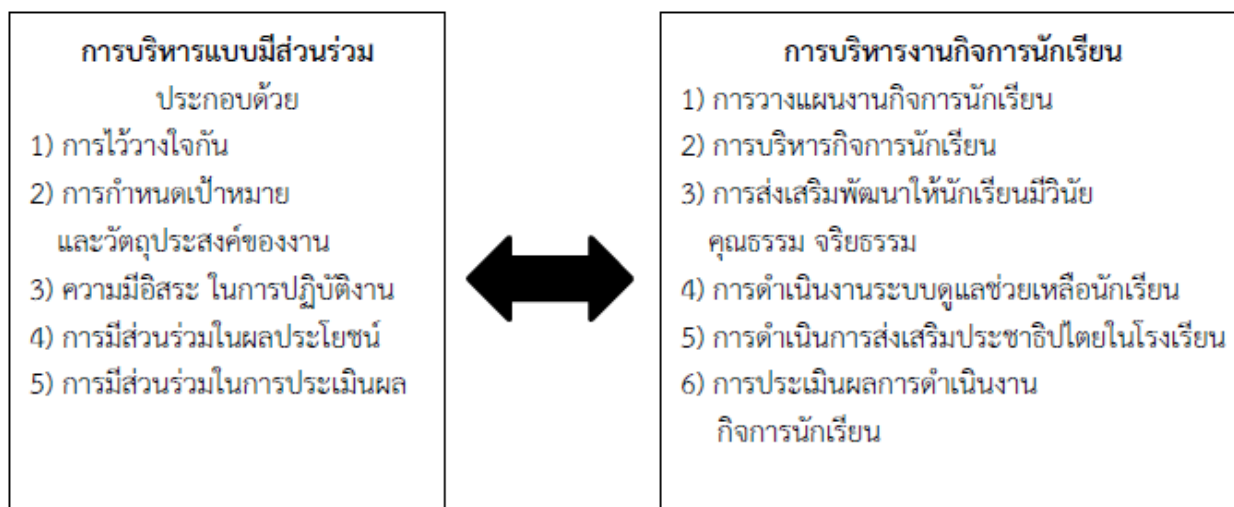
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียน

การบริหารงานกิจการนักเรียน หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนโดยตรง เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้กับนักเรียนดำเนินการควบคุมดูแลไปกับกิจกรรมการเรียนการสอนหรืองานอื่น ๆ โดยมีระบบการจัดด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายในการพัฒนาตัวนักเรียนช่วยเสริมสร้างลักษณะนิสัยในการเข้าสังคมรวมกลุ่มกับเพื่อน เสนอความคิดเห็นและกล้าแสดงออก โดยให้นักเรียนได้เรียนรู้ประสบการณ์ โดยมีการลงมือทำจริง สามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิต

การบริหารงานกิจการนักเรียน มีความสำคัญในการช่วยส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้คุณภาพเหมาะสมตามวัย เสริมสร้างศักยภาพในตนเองให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พัฒนาตนเองสู่โลกแห่งอาชีพ ดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างปกติสุข ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำเสนอความสำคัญของการบริหารงานกิจการนักเรียน ดังต่อไปนี้ (สุรพัชร เกตุรัตน์, 2561) กล่าวว่า การบริหารกิจการนักเรียนมีความสำคัญในการช่วยให้นักเรียน สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมเพื่อเป็นคนดี และใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียน และในสังคมอย่างมีความสุข และยังเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้คุณภาพเหมาะสมตามวัย และความแตกต่างระหว่างบุคคล มีทักษะการดำเนินชีวิต มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ศีลธรรม จริยธรรม พัฒนาตนเองสู่โลกแห่งอาชีพ รวมทั้งดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างปกติสุข (ยุทธนา เลิศคลัง, 2565) กิจการนักเรียนมีความสำคัญในการช่วยให้นักเรียน พัฒนาเยาวชนให้ เป็นพลเมืองดี มีวินัยในตนเอง มีคุณธรรมจริยธรรม ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย ให้เยาวชนมีโอกาสสำรวจตนเอง เข้าใจตนเอง เสริมสร้างศักยภาพในตนเองให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีทักษะการดำเนินชีวิต มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ศีลธรรม จริยธรรม พัฒนาตนเอง สู่โลกแห่งอาชีพ ช่วยให้เยาวชนเป็นคนสมบูรณ์ รวมทั้งดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างปกติสุข

กรอบแนวคิด

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบุรีรัมย์ โดยอาศัยกรอบแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม จำนวน 5 ด้าน สอดคล้องกับ (ชนกพร มนัส, 2559) (กมลชนก ศรีวรรณ, 2561) (ปริญวัฒน์ ถมกระจำ, 2561) (ไชยา หานุกาพ, 2564) และ(วิชรากร ขวดยกลางลา, 2565) และแนวคิดกระบวนการบริหารกิจการนักเรียนของ (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2560 (ปรับปรุง พ.ศ.2562), 2562) ได้วางขอบข่ายการบริหารงานกิจการนักเรียนไว้ 6 ด้าน ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบุรีรัมย์ จำนวน 842 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2567 จำนวน 271 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร ทาโร ยามาเน (Yamane, 1973) กำหนดความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (stratified RandomSampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบุรีรัมย์ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Checklit) ประกอบด้วย เพศ ตำแหน่งวิทยฐานะ อายุ ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด และประสบการณ์การทำงานในโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบุรีรัมย์จำนวน5ด้านได้แก่ 1)ด้านการไว้วางใจกัน 2) ด้านการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของงาน 3) ด้านความมีอิสระในการปฏิบัติงาน 4) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และ 5) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล แบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบุรีรัมย์ จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผนงานกิจการนักเรียน 2) การบริหารกิจการนักเรียน 3) การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม 4) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5) การดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน

และ 6) การประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน แบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ และค่าร้อยละ นำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

3.2 วิเคราะห์ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาประจำวงศัรชัชนั้ โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard Deviation)

3.3 วิเคราะห์ระดับการบริหารงานกิจการนักเรียน ของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาประจำวงศัรชัชนั้ โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard Deviation) และแปลผลความหมายตามเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
4.50 - 5.00	ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50 - 4.49	ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
1.50 - 3.49	ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
1.50 - 2.49	ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.49	ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารงานกิจการ นักเรียนของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำวงศัรชัชนั้ โดยวิธีการหาค่า สัมประสิทธ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product - moment correlation coefficient)

ผลการศึกษาและอภิปรายผล

ผลการศึกษา

การศัษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารงานกิจการนักเรียน ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำวงศัรชัชนั้ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 63.10 ส่วนใหญ่ไม่มีวิทยฐานะ ร้อยละ 50.2 ส่วนใหญ่ช่วงอายุ 25 - 35 ปี ร้อยละ 38.70 ส่วนใหญ่มีการศัษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 67.90 และส่วนใหญ่ มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 35.80

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศัษา มัธยมศึกษาประจำวงศัรชัชนั้ แสดงดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำจังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวม และรายด้าน

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร	$\bar{X}$	SD	การแปลผล	ลำดับที่
1) ด้านการไว้วางใจกัน	4.29	0.47	มาก	1
2) ด้านการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของงาน	4.23	0.66	มาก	4
3) ด้านความมีอิสระในการปฏิบัติงาน	4.19	0.53	มาก	5
4) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	4.26	0.54	มาก	3
5) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.29	0.52	มาก	1
รวม	4.25	0.50	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.25, SD = 0.50) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการไว้วางใจกัน ($\bar{X}$ = 4.29, SD = 0.47) และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X}$ = 4.29, SD = 0.52) รองลงมาได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ($\bar{X}$ = 4.26, SD = 0.54) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ ด้านความมีอิสระในการปฏิบัติงาน ($\bar{X}$ = 4.19, SD = 0.53) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำจังหวัดบุรีรัมย์ แสดงดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำจังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวม และรายด้าน

การบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหาร	$\bar{X}$	SD	การแปลผล	ลำดับที่
1) การวางแผนงานกิจการนักเรียน	4.37	0.43	มาก	5
2) การบริหารกิจการนักเรียน	4.36	0.47	มาก	6
3) การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม	4.48	0.51	มาก	1
4) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.47	0.55	มาก	3
5) การดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน	4.48	0.50	มาก	1
6) การประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน	4.38	0.52	มาก	4
รวม	4.42	0.43	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหาร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.42, SD = 0.43) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านที่ 3 การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X}$ = 4.48, SD = 0.51) และด้านที่ 5 การดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ($\bar{X}$ = 4.48, SD = 0.50) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ ด้านที่ 2 การบริหารกิจการนักเรียน ($\bar{X}$ = 4.36, SD = 0.47) ตามลำดับ

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ แสดงดังตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์

การบริหารแบบมีส่วนร่วม	การบริหารงานกิจการนักเรียน		
	R	sig	ระดับความสัมพันธ์
1) ด้านการไว้วางใจกัน	.441**	0.00	ปานกลาง
2) ด้านการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของงาน	.470**	0.00	ปานกลาง
3) ด้านความมีอิสระในการปฏิบัติงาน	.524**	0.00	ปานกลาง
4) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	.518**	0.00	ปานกลาง
5) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	.572**	0.00	ปานกลาง
รวม	.554**	0.00	ปานกลาง

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) เท่ากับ .554 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความสัมพันธ์กันสูงที่สุด คือด้านที่ 5 การมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานกิจการนักเรียน ในระดับปานกลาง (R=0.572) รองลงมาคือ ด้านที่ 3 ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานกิจการนักเรียน ในระดับปานกลาง (R=0.524) อันดับที่สาม คือ ด้านที่ 4 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานกิจการนักเรียนในระดับปานกลาง (R=0.518) อันดับี่สี่ คือ ด้านที่ 2 การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของงาน มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานกิจการนักเรียน ในระดับปานกลาง (R=0.470) และคู่ที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ ด้านที่ 1 การไว้วางใจกัน มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานกิจการนักเรียน ในระดับปานกลาง (R=0.441)

อภิปรายผล

ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการบริหารที่ผู้บริหารมอบหมายงานให้กับบุคลากรตามความสามารถ การให้โอกาสในการตัดสินใจและวางแผนงานด้วยตนเอง มีส่วนร่วมรับรู้ขั้นตอนการนิเทศ ติดตาม วิธีการประเมินผลความก้าวหน้าของสถานศึกษา

เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการดำเนินงาน นำผลการประเมินโครงการมาใช้ในการพิจารณาร่วมกันเพื่อจัดทำโครงการในการดำเนินงานครั้งต่อไป ส่งผลให้การทำงานมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นัฐพล พันโน (2566) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมอยู่ระดับมาก

ระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหาร คณะครู ผู้ปกครองนักเรียน และทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานกิจการนักเรียนเห็นคุณค่าความสำคัญของการบริหารงานกิจการนักเรียนที่มุ่งเน้นในการพัฒนานักเรียนให้ตระหนักถึง ความสำคัญในการส่งเสริมประชาธิปไตย การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม และร่วมกันดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน การประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน การบริหารกิจการนักเรียน และการวางแผนงานกิจการนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของอรรถชัย กาหลง (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐขนาดใหญ่ในจังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนอยู่ในระดับมาก

ความสัมพันธ์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐขนาดใหญ่ในจังหวัดเพชรบุรี ผู้บริหารให้ความสำคัญและเห็นคุณค่าในการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการบริหารกิจการนักเรียนให้มี ประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่เน้นให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการจัดการศึกษาของชุมชน เพื่อให้เกิดบทบาทความร่วมมือด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ ด้านสื่อการสอนและด้านวัดผลประเมินผล เป็นช่องทางอันสำคัญที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ได้เข้ามามี ส่วนร่วมในการบริหารจัดการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) สอดคล้องกับแนวคิดของสุรพัชร เกตุรัตน์ (2561) ได้สรุปความสำคัญและประโยชน์ของการบริหารงานกิจการนักเรียนว่า กล่าวว่าการบริหารกิจการนักเรียนมีความสำคัญในการช่วยให้นักเรียน สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมเพื่อเป็นคนดี และใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียน และในสังคมอย่างมีความสุข และยังเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพเหมาะสมตามวัย และความแตกต่างระหว่างบุคคล มีทักษะการดำเนินชีวิต มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ศีลธรรม จริยธรรม พัฒนาตนเองสู่โลกแห่งอาชีพ รวมทั้งดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างปกติสุข นักเรียนที่มีปัญหาได้รับความช่วยเหลือและแก้ไขพฤติกรรมให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดีซึ่งครูและบุคลากรในโรงเรียนควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เข้าใจและยอมรับกฎเกณฑ์และระเบียบข้อบังคับ บุคลากรในโรงเรียนเข้าใจ รูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตย รู้จักใช้สิทธิและทำหน้าที่ของตนอย่างถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. จากการศึกษากิจการการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ด้านความมีอิสระในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรให้

ผู้ปฏิบัติงานได้รับมอบหมายงานจากผู้บริหารสามารถดำเนินงานตามภารกิจได้อย่างอิสระ โดยไม่ถูกควบคุม มีอิสระในการตัดสินใจ กำหนดวิธีการทำงาน และจัดตารางการทำงานเอง ซึ่งส่งเสริมให้บุคลากรมีความทุ่มเท และรับผิดชอบต่อผลงานที่ทำ นอกจากนี้ การมีอิสระยังช่วยกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นในกระบวนการทำงาน โดยต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษาทำให้เกิดการพัฒนา ศักยภาพและการแก้ไขข้อผิดพลาดอย่างมีประสิทธิภาพ

2. จากการศึกษาการบริหารงานกิจการนักเรียน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาประจำปริมณฑล ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ควรมีการกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบและพันธกิจที่ชัดเจน เพื่อสร้างระบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพ โดยมีแผนปฏิบัติงานที่แสดง โครงสร้างการแบ่งหน้าที่ มีการประสานงานเชื่อมโยงกับเครือข่ายภายนอก เช่น ผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมกิจกรรมนักเรียนช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ตามความถนัด และความสนใจของนักเรียน รวมทั้งมีการประเมินผลการจัดกิจกรรม ทำให้สามารถปรับปรุงพัฒนาการจัด กิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

3. จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการบริหารงานกิจการนักเรียน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑล มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นผู้บริหารควรมีกระบวนการทำงานที่มุ่งให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมในการทำงาน มีหน้าที่ และความรับผิดชอบร่วมกันในลักษณะการร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมตัดสินใจ มุ่งที่จะสร้างผลประโยชน์ให้กับองค์กร ก่อให้เกิดความร่วมมือกันในทีมงานอย่างเข้มแข็ง เพื่อร่วมกันสร้างกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง กับตัวนักเรียนโดยตรง เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้กับนักเรียนดำเนินการควบคู่ขนานไปกับกิจกรรมการเรียน การสอนหรืองานอื่น ๆ โดยมีระบบการจัดด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายในการพัฒนาตัวนักเรียน ช่วยเสริมสร้างลักษณะนิสัยในการเข้าสังคมรวมกลุ่มกับเพื่อน เสนอความคิดเห็นและกล้าแสดงออก โดยให้นักเรียนได้เรียนรู้ประสบการณ์ โดยมีการลงมือทำจริง สามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิต

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ ข้อมูลเชิงลึก

2. สร้างรูปแบบการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ การบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน เพื่อนำไปปรับใช้ในการบริหารงานในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้นต่อไป

บรรณานุกรม

- กมลชนก ศรีวรรณ. (2561). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีม ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2* [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. SNRU E-THESIS. https://gsmis.snru.ac.th/e-thesis/thesis_detail?r=59421229210
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ชนกพร มั่นส. (2559). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปทุมธานี* [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี]. DSpace at Rajamangala University of

- ไชยา หานุภาพ. (2564). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลงานวิชาการ 'ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. SNRU E-THESIS. https://gsmis.snru.ac.th/e-thesis/thesis_detail?r=59421229210
- ธิญาดา ภัคธนาภิษฎ. (2565). การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา. วารสารนวัตกรรมการบริหารการศึกษา, 1(1), 8-9.
- นัฐพล พันโน. (2566). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. SNRU E-THESIS. https://gsmis.snru.ac.th/e-thesis/file_att_1/2023102864421229213_fulltext.pdf
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุริยาสาส์.
- ปริญวัฒน์ ถมกระจำง. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของโรงเรียน บางละมุงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 [วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา]. Buuir. <https://buuir.buu.ac.th/xmlui/handle/1234567890/7405>
- พระครูสังฆรักษ์ไชย รัตน์ชยรัตน์. (2560). ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารโรงเรียน สมเด็จพระญาณสังวร ในพระสังฆราชูประรัมภ์ ตำบลดงแคนใหญ่ อำเภอดำเนินแก้ว จังหวัดยโสธร. Chophayom Journal, 28(2), 233.
- ยุทธนา เลิศคลัง. (2565). การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนคุรุราษฎร์รังสฤษดิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. DSpace JSPUI. <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/4053/1/630620081.pdf>.
- วัชรกร ขวดกลางลา. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. SNRU E-THESIS. https://gsmis.snru.ac.th/e-thesis/thesis_detail?r=63421229102
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปฐวศิรัช. (2567). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567. กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2560 (ปรับปรุงพ.ศ. 2562) (หน้า 33-42). กรุงเทพฯ: สำนักบริหารงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สรพัชร เกตุรัตน์. (2561). การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการราชบุรี [การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. DSpace JSPUI. <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/2335/1/59252329.pdf>
- อรรถชัย กาหลง. (2564). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐขนาดใหญ่ในจังหวัดเพชรบุรี เวทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม]. MATRIX, <https://aritopac.npru.ac.th/rhesis/131795Atachai.pclf> Yamane,